

Beslut

Handläggare:
Cornelis Jongepier

Datum:
2024-12-10

Beslut

Vårt diarienummer:
31-3090/2024

Beslut att påbörja utredning om riksintresseanspråk enligt 3 kap 7§ andra stycket miljöbalken avseende Vanadinfyndigheten i Viken, Bergs kommun, Jämtlands län

Beslut

Sveriges geologiska undersökning (SGU) beslutar att påbörja utredning av Vanadinfyndigheten i Bergs kommun, Jämtlands län som riksintresse enligt 3 kap 7§ andra stycket miljöbalken.

Bakgrund

SGU arbetar fortlöpande med att peka ut och detaljavgränsa fyndigheter som är av riksintresse. De kriterier, på vilka SGU grundar ett beslut att utpeka och detaljavgränsa ett område med en fyndighet av ett ämne eller material som riksintresse, är:

1. Ämnet eller materialet har stor betydelse för samhällets behov.
2. Ämnet eller materialet har särskilt värdefulla egenskaper.
3. Området innehållande fyndigheten av det värdefulla ämnet eller materialet är väl avgränsat, undersökt och dokumenterat.

SGU anser att minst ett av dessa kriterier ska vara uppfyllt för att en utredning ska kunna öppnas. Alla ovanstående kriterier ska däremot vara uppfyllda för att peka ut och detaljavgränsa en fyndighet som riksintresse enligt 3 kap. 7 § miljöbalken. För att öppna en utredning beaktar SGU inte andra markanspråk. I ljuset av dagens geopolitiska läge är det viktigt att påminna om att det första kriteriet även omfattar samhällets försörjningsberedskap. Vid utvärderingen tar SGU hänsyn inte bara till dagens behov utan gör också en bedömning utifrån ett längre tidsperspektiv (>50 år).

Skäl för beslutet

SGU:s bedömning är att Vanadinfyndigheten i Viken som även innehåller molybden, nickel och zink kan ha potential att uppfylla dessa kriterier genom att:

1. Fyndigheten utgörs av vanadin som finns upptaget på EU:s lista över kritiska och strategiska råvaror/annan motivering. Vanadin är en viktig metall för en omställning till ett fossilfritt då

metallen används för att tillverka så kallade flödesbatterier vilka för storskalig energilagring i elnät, exempelvis för att jämna ut produktionen från högvarierande energikällor som vind och solkraft.

2. Att ersätta vanadin med andra metaller är idag svårt även om forskning pågår. I stålindustrins deponier finns en större mängd av vanadin, främst i stålslag. Det har i hittills inte bedömts vara ekonomiskt lönsamt att återvinna detta. I framtiden kan det dock utgöra ett viktigt bidrag.
3. Häggån ligger i ett område där översiktlig karteringsverksamhet samt detaljerad prospekteringsverksamhet utförts. Storleken på fyndigheten och den geologiska omgivningen kan därför vara möjlig att uppskatta i en utredning baserat på befintlig tillgänglig geologisk information.

SGU anser att kriterium ett och två är uppfyllda och därmed utgör skäl för att öppna en riksintresseutredning.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Therese Bejgarn.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även Statsgeolog Cornelis Jongepier deltagit som föredragande.

Therese Bejgarn

Cornelis Jongepier